

Een inspirerend kennisnetwerk in actie

SHB BELEIDSPLAN 2020-2023

Inhoud

Inleiding 4

Speerpunten 2020-2023 5

Speerpunt 1

Samen verbeteren van de toegang tot gevalideerde (open) content 6

Speerpunt 2

Versterken en profileren van de in- en externe positie van de hogeschoolbibliotheek als partner in onderwijs en onderzoek 9

Speerpunt 3

Vormgeven van strategisch partnerschap binnen het landelijk en internationale krachtenveld 11

Speerpunt 4

Fungeren als expertise- en innovatienetwerk en ook als zodanig bekend staan 13

Colofon 17

De inhoudsopgave hierboven, de symbolen onderaan de pagina's en lichtblauwe teksten zijn aanklikbaar.

Inleiding

In dit beleidsplan beschrijven we de speerpunten waar het SHB, het kennisnetwerk voor hogeschoolbibliotheken, de komende jaren aan gaat werken. De feitelijke acties zijn te volgen door middel van communicatie vanuit de verschillende werkgroepen en het bestuur. Dit beleidsplan 2020-2023 is een aanscherping van het [SHB-beleidsplan 2015-2018](#) omdat dat nog altijd actueel en van waarde is.

Aanvullend presenteren de werkgroepen een activiteitenplan dat bijdraagt aan de volgende speerpunten.

4

Speerpunten 2020-2023

1

Samen verbeteren van de toegang tot gevalideerde (open) content.

2

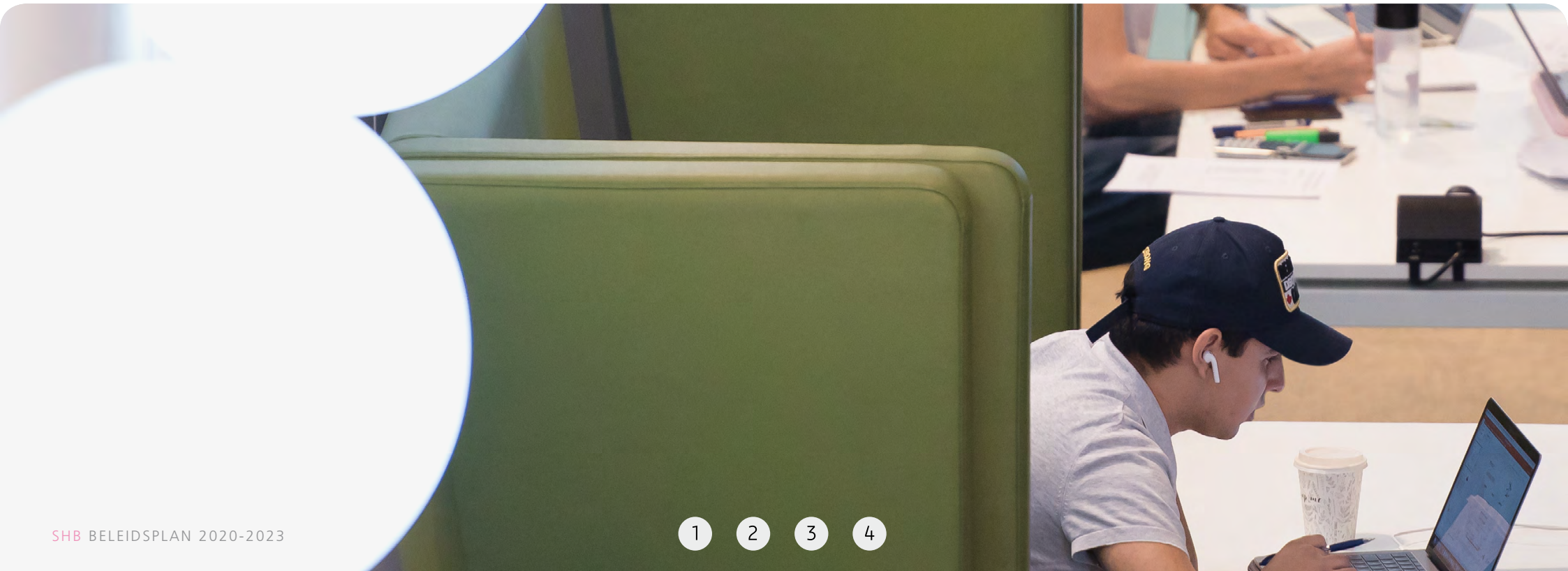
Versterken en profileren van de in- en externe positie van de hogeschoolbibliotheek als partner in onderwijs en onderzoek.

3

Vormgeven van strategisch partnerschap binnen het landelijk en internationale krachtenveld.

4

Fungeren als expertise- en innovatienetwerk en ook als zodanig bekend staan.

6

Samen verbeteren van de toegang tot gevalideerde (open) content.

Het uitgangspunt is het verbeteren van (vrije) toegang tot wetenschappelijke literatuur, vakliteratuur en data en het aanbieden van de toegang tot deze content waarborgen binnen hogescholen en daarbuiten. Daarom stimuleren wij (groen) Open Access, Open Science, Open Onderwijs, Open leermaterialen en het gebruik van Open standaarden.

SHB Kernwaarden: onderzoeken - delen

Om vrije toegang tot wetenschappelijke literatuur, vakliteratuur en data te realiseren, stimuleren wij (groen) Open Access, Open Science, Open onderwijs en Open leermaterialen en zullen wij een visie op Open Science formuleren.

Metrics

We gaan ons richten op de manier waarop we bibliotheken kunnen ondersteunen bij het gebruiken en toepassen van 'metrics'. Daarmee willen we een bijdrage leveren aan de zichtbaarheid en de impact van praktijkgericht onderzoek.

Contentlicenties

Om efficiency te bevorderen bundelen we zoveel mogelijk kennis en kunde op het gebied van open en gesloten content. We creëren actieve, inspirerende communities door het etaleren van best-practices. In het geval van niet-open content ontzorgen wij de hogeschoolbibliotheken door alle aspecten van het onderhandelproces van contentlicenties voor SHB-leden op ons te nemen en presenteren de hogescholen een aantrekkelijk kant-en-klaar aanbod voor alle hogescholen. Tevens streven wij naar een

significant aanbod van (Nederlandstalige) e-books die de hogeschoolbibliotheken af zouden kunnen nemen. Wij beloven de leden duidelijk inzichtelijk kenbaar te maken waar, hoe en onder welke voorwaarden bibliotheken deze e-books kunnen afnemen, zodat deze aan studenten en medewerkers aangeboden kunnen worden.

Bij overeenkomsten met uitgevers zal het SHB Open Access clauses laten opnemen die het mogelijk maken om publicaties, geschreven door medewerkers van hogescholen Open Access te publiceren in de HBO Kennisbank.

We werken samen met kennispartners en andere netwerken om tot betere contentovereenkomsten te komen. Samenwerking van hogeschoolbibliotheken leidt tot contentlicenties met toegevoegde waarde. Zo vormen we onder meer klankbordgroepen van hogeschoolbibliotheken en uitgeverijen om de dialoog tussen klant en aanbieder te faciliteren. Het SHB en, in het verlengde daarvan, SURFmarket zijn en blijven het centrale aanspreekpunt voor iedere partij die (digitale) informatiebronnen aan het onderwijs wil aanbieden.

Omdat we als SHB alle aspecten van het onderhandelen over de essentiële voorwaarden centraal regelen en de contentlicenties pasklaar aanbieden, kan de hogeschoolbibliotheek zich beter profileren binnen de eigen instelling en het onderwijs.

We hebben oog voor het feit dat er steeds meer verschillende informatiedragers komen, die als bron dienen voor onderwijs en onderzoek.

Open en Online Onderwijs

Voor Open en Online Onderwijs ontwikkelen wij op ons vakgebied open kennisproducten die binnen het hoger onderwijs en in het bijzonder binnen de hogeschoolbibliotheek kunnen worden ingezet bij trainingen.

Daarnaast bevorderen wij met het oog op kwaliteitsverbetering van digital skills en information literacy de onderlinge samenwerking tussen hogeschool- en universiteitsbibliotheek. Dat doen we onder meer door de aansluiting op open standaarden en ontwikkelingen in het vakgebied te verbeteren, het (open) delen van onderwijsmaterialen, het eventueel gezamenlijk creëren van nieuwe materialen en het uitwisselen van kennis.

We sluiten daarbij nadrukkelijk aan bij de doelstellingen rond het delen van digitale leermaterialen, bijvoorbeeld op studentenplatforms, als onderdeel van het [Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT](#).

Realisatie van bovenstaande doelen is in handen van de werkgroepen [Onderzoeksondersteuning](#), [Licenties](#), [Bibliotheek en Open & Online Onderwijs](#) en [Information Literacy](#).

Versterken en profileren van de in- en externe positie van de hogeschoolbibliotheek als partner in onderwijs en onderzoek.

Wij pakken gezamenlijk actuele thema's op die binnen de instellingen spelen, zoals de veranderende rol van de informatiespecialist en zijn/haar competenties en visieontwikkeling ten aanzien van collectiebeleid, content- en recordmanagement, leercentra, learning communities, courseware en sourceware. Dit om het nut en de noodzaak van betrokkenheid van bibliotheken bij onderwijs en onderzoek, en ook bij de bedrijfsvoering binnen de eigen instelling krachtiger neer te zetten. Met de publicatie van jaarlijkse samenvattingen en cijfers over informatiegebruik (Benchmark) onderbouwen we onze beleidskeuze.

SHB Kernwaarden: zelfbewust - constructief - bevlogen

We zijn toegankelijk voor alle medewerkers van hogeschoolbibliotheken, behartigen hun belangen en dragen door het delen van kennis bij aan de verdere professionalisering van deze doelgroep. Op die manier inspireren we zowel kleine als grote hogeschoolbibliotheken in hun onderwijs- en onderzoeksondersteuning, en zijn daarbij richtinggevend door het behandelen van actuele thema's.

Op de [website](#) is informatie te vinden over ontwikkelingen op het gebied van (open) access, datamanagement, e-books, licenties, auteursrecht en andere relevante onderwerpen. Daarnaast biedt de website een overzicht van werkgroepen en contactpersonen.

Door effectieve en efficiënte onderwijs- en onderzoeksondersteuning te bieden, zorgen we ervoor dat hogeschoolbibliotheken een waardevolle partij zijn binnen de eigen instelling en hun meerwaarde voor onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering kunnen uitdragen. Het SHB ontwikkelt een visie en deelt kennis over de ontwikkeling van de (fysieke) leer- en werkomgevingen en helpt bij de ondersteuning van learning communities.

We assisteren bij het ontwikkelen van een visie op collecties, zowel wat betreft digitalisering, open leermaterialen en inzet en gebruik van e-books, als advisering over courseware en sourceware.

Ontwikkelingen op het gebied van informatiegebruik in het hbo worden inzichtelijk gemaakt door publicatie van jaarlijkse samenvattingen van trends en cijfers in een publieksversie van de Benchmark.

Nieuwe maatschappelijke en technologische ontwikkelingen vragen om nieuwe competenties. We informeren en adviseren SHB-leden op het terrein van merkpersoonlijkheid en (vakinhoudelijke) competenties. De opgedane kennis moet worden geïmplementeerd binnen organisaties en moet daarbij het leven lang leren stimuleren. We gaan de benodigde competenties de komende jaren in kaart brengen.

Bij het positioneren van hogeschoolbibliotheken als onderwijs- en onderzoekspartner hebben de werkgroepen [SHB Online](#), [Benchmark](#) en [Competenties](#) een belangrijke rol.

Vormgeven van strategisch partnerschap binnen het landelijk en internationale krachtenveld.

We treden als belangenbehartigers actief in contact met beleidsmakers en (inter)nationale kennispartners door vertegenwoordiging in brancheorganisaties en platforms op nationaal en internationaal niveau. Zo krijgen zij beter inzicht in de waarde van het SHB als kennisnetwerk. We leveren een actieve bijdrage aan congressen in het binnenland en indien mogelijk ook in het buitenland.

SHB Kernwaarden: nieuwsgierig – richtinggevend - onderzoekend

Het SHB is een professionele, vakkundige op beleidsniveau gespreks- en samenwerkingspartner van nationale en internationale organisaties als VH, UKB, SURF, HKI, FOBID en NAI-hbo. Met de brancheorganisaties bundelen we kennis en kunde met een speciaal oog voor het ontwikkelen van het vak van informatiespecialist. We trekken samen op met KNVI, VOGIN, VVBAD en GO-opleidingen om de ontwikkelingen omtrent (vakinhoudelijke) competenties in kaart te brengen en zo handvatten te bieden voor een leven lang leren.

We streven ernaar de Vereniging Hogescholen actiever te benaderen ter behartiging van onze belangen. Daarnaast willen we de contacten met UKB versterken door intensievere samenwerking.

'Ambassadeurs' uit de hogeschoolbibliotheken op het gebied van onderzoeksondersteuning werken samen en wisselen kennis uit met het project Support4Research (SURF) en het Landelijk Coördinatiepunt Research Data Management (LCDRM).

Om onderzoeksondersteuning verder te realiseren en te stimuleren volgt het SHB de ontwikkeling van het Nationaal Platform Praktijkgericht Onderzoek nauwgezet.

Daarnaast willen wij samenwerkingspartner zijn als het gaat om visie op content- en/of recordmanagement. We gaan daartoe in gesprek met het netwerk van recordmanagers.

Kennispartners houden we op de hoogte via onze website, waar alles te vinden is over de doelen en activiteiten van de werkgroepen, evenementen en belangrijke ontwikkelingen in de bibliotheek- en informatiesector.

Partnerschap wordt versterkt door de werkgroepen [Competenties](#), [Licenties](#) en [Onderzoeksondersteuning](#).

Fungeren als expertise- en innovatienetwerk en ook als zodanig bekend staan.

We ontwikkelen samen producten, diensten en beleid. Het SHB is zelfbewust en wil als podium en broedplaats van nieuwe ideeën en ontwikkelingen een aanjager zijn in de vormgeving en implementatie van innovatieve producten en diensten. Daar geven we invulling aan door samenwerking binnen de eigen gelederen en door het actief delen van kennis met externe partners.

SHB Kernwaarden: toegankelijk - bevlogen - verantwoordelijk

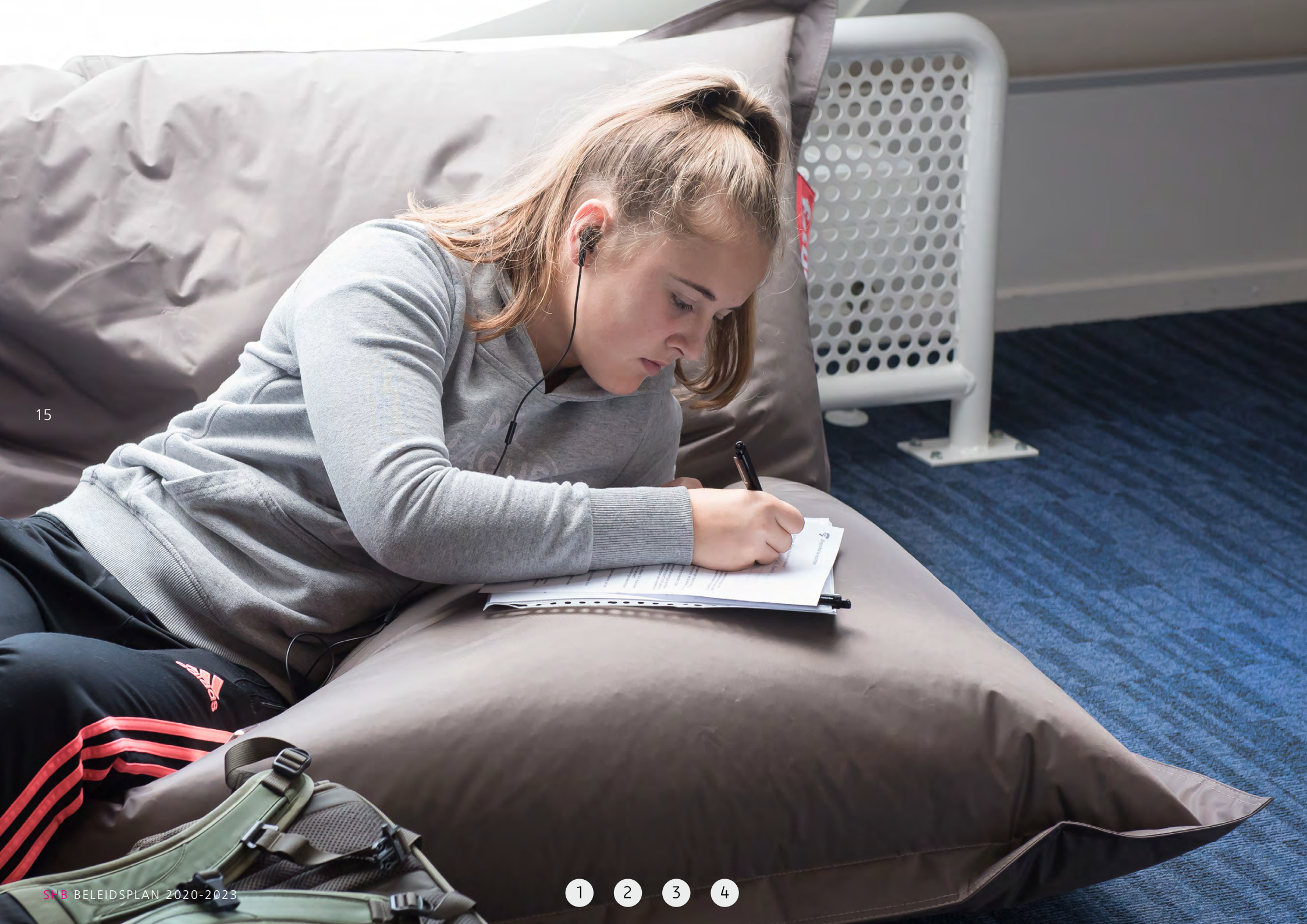
Het SHB organiseert activiteiten voor alle medewerkers van hogeschoolbibliotheken en voor teamleiders en leidinggevenden in het bijzonder. We versterken, voeden en inspireren de ledenvergadering door uitwisseling van kennis- en organisatiethema's. Om dit tot stand te brengen werkt het SHB continu aan de ontwikkeling van de website, aan branding en aan de versterking van de werkgroepenstructuur en delen we op de website steeds meer open content.

We bundelen, delen en hergebruiken kennis en wisselen 'good (& bad) practices' uit op het gebied van onderwijs- en onderzoeksondersteuning. We ondersteunen de hogeschoolbibliotheken bij het ontwikkelen van trainingen die kwalitatief bijdragen aan het onderzoekend vermogen en mediawijsheid.

Het [bestuur](#) en de werkgroepen [SHB online](#), [Information Literacy](#), en [Benchmark](#) gaan dit primair vormgeven.

Het SHB biedt de mogelijkheid om hogeschoolbibliotheken met elkaar te vergelijken op basis van relevante kengetallen. Dit biedt zowel beleidsmakers en managers als kennispartners zoals UKB, VH en FOBID inzicht in de status van de hogeschoolbibliotheek. De benchmark biedt mogelijkheden tot samenwerking op actuele ontwikkelpunten en tot het maken van nationale en internationale vergelijkingen.

De SHB-werkgroepen zijn wendbaar en sluiten aan bij de corebusiness van hogeschoolbibliotheken en bij actuele thema's.

Wie zijn het?

Wat willen ze?

Wat beloven we aan hen?

Wat hebben ze daar aan?

Medewerkers

- Informatiespecialisten, balied medewerkers, bibliothecarissen, adviseurs, etc. van hogeschoolbibliotheken. 40+, vaak lang in dienst, beetje introvert. Zien SHB als 'blackbox' van directies met ad hoc output. Is een te bescheiden inkooporganisatie met goede events en te weinig oog voor specifieke situatie.

- Een sterke, actieve en iets flitsender belangenbehartiger die best practices deelt, voordelig licenties inkoop en hen op overstijgend niveau helpt beter zichtbaar en relevant te zijn. Een informatiebron die hen betreft en structureel informeert, ontwikkelingen signaleert en inspeelt op hun specifieke situatie. Misschien ook wel opleiding en training om mee te veranderen?

- Onze primaire focus zijn jullie. We gaan beter vertellen wie we zijn, wat we doen en jullie vooral betrekken om best practices uit te wisselen en ontwikkelingen op tijd te signaleren. Onze drive is om jullie te laten excelleren, en dus gaan we meer inspelen op jullie concrete situatie bijvoorbeeld met profielen. Overall willen we in de beeldvorming jullie relevantie versterken en helpen vernieuwen.

- Dankzij onze ondersteuning, informatie, project- en werkgroepen en het netwerk wat wij faciliteren, kunnen jullie efficiënter en effectiever gaan werken. Daardoor neemt de waardering voor jullie werk toe, als relevante, actuele en mee veranderende partij die een cruciale rol vervult in het kwaliteit van hogescholen en onze kennissamenleving.

Kennispartners

- Breed palet aan organisaties waarmee SHB kan samenwerken op het gebied van beleid, systemen, vak ontwikkeling, onderwijs zoals Vereniging Hogescholen, UKB, SURF, Vobid. Zien SHB als te onzichtbare club met te grote diversiteit en te kleine visie.

- Willen een duidelijk zichtbare partner die aanhaakt op de hoogste niveaus en een sterke visie neerzet als het gaat om kennis en informatievaardigheden in het hbo. Want daar ligt waarde qua toegepastheid en contacten met bedrijfsleven. Snappen dat er minder geld en historie en prioriteit zijn, maar zien wel kansen.

- We gaan vaker en duidelijker ons gezicht laten zien in relevante overleggen. We formuleren een inspirerende visie op de rol van hogeschoolbibliotheken in onze kennissamenleving en opereren meer vanuit onze toegevoegde waarde. Onze informatievoorziening passen we daarop aan.

- We bieden een herkenbaar aanspreekpunt, een duidelijke mening en toegevoegde waarde qua input op overkoepelend niveau van hogeschoolbibliotheken. We denken constructief mee, binnen onze mogelijkheden, en houden je op de hoogte van de belangrijkste ontwikkelingen in onze sector.

Maatschappij

- Iedereen die ook maar enigszins is geïnteresseerd in het hoger beroepsonderwijs, toegepaste kennis- en informatievaardigheden en het succes van onze kennissamenleving.

- Een goed gevoel over hoe ons onderwijs, dus ook het bijzondere hbo dat we hebben, bezig is. Kennis, informatie en onderwijs zijn in ontwikkeling en er is veel onzekerheid over wat waar is en wat niet. Zeker hbo zou toch iets moeten kunnen zeggen over wat werkt?

- Op onze website willen we een duidelijk verhaal plaatsen over onze visie op kennis- en informatievaardigheden. Verder willen we met enige regelmaat de pers halen om de publieke opinie te dienen met nieuwe inzichten en resultaten vanuit onze specifieke discipline.

- Allereerst dat hogeschoolbibliotheken goed samenwerken en samen ook tot betere resultaten komen. Verder weten nieuwe initiatiefnemers nu dat er een herkenbare partij is die ze kunnen consulteren als het over de rol en scope van hogeschoolbibliotheken gaat.

Uitgeverijen

- Commerciële aanbieders van relevante kennisbronnen.

- Zoveel mogelijk licenties verkopen voor zo veel mogelijk geld.

- Een exclusieve en betrouwbare onderhandelingspartner namens alle hogeschoolbibliotheken.

- Maximale markt in het hbo-onderwijs en een partner die meedenkt over kansen.

Colofon

Uitgave

Bestuur SHB, kennisnetwerk voor hogeschoolbibliotheken, september 2020

Tekst

Gert Jan Kraaikamp (Christelijke Hogeschool Ede)
Sarah Zaunbrecher (Hogeschool Saxion)

samen met de werkgroepen vertegenwoordigd door

Marijke Mentink (Hogeschool VHL, werkgroep competenties)
Heleen Vosslander (Hogeschool Viaa, werkgroep SHB online)
Bolinda Hoeksema (Hogeschool Utrecht, werkgroep onderzoeksondersteuning)
Harrie van der Meer (Hogeschool van Amsterdam, werkgroep Bibliotheken en Open & Online Onderwijs; werkgroep information literacy)
Ria de Jong (Hogeschool Inholland, werkgroep licenties)
Marcel Leermakers (Avans, werkgroep licenties)
Maaïke van Berlo (Fontys, werkgroep benchmark)

Fotografie

Omslagfoto: Femke van den Heuvel
Fotografen: Femke van den Heuvel, Herman Stiekema, Najat Moussli, Monique Kooijmans, Wouter Brem en istockphoto

Vormgeving

Klaas de Vries, grafisch ontwerper, Groningen

Verspreiding

digitaal (pdf-formaat te verkrijgen via www.shb-online.nl)

Bestuur SHB (2020)

Tecla ten Berge (voorzitter)
Marjan Bonink (vice-voorzitter, penningmeester)
Gert Jan Kraaikamp (secretaris)
Gerdie Limonard (bestuurslid)
Bianca Pannekoek (bestuurslid)
Sarah Zaunbrecher (bestuurslid)
Linda Hurkmans (ambtelijk secretaris,
shb.secretariaat@gmail.com)

